

MİLLETLERARASI ANDLAŞMA

Karar Sayısı: 6913

Türkiye Cumhuriyeti adına 15 Kasım 2022 tarihinde Ankara’da imzalanan ekli “Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Birliği Arasında Türkiye Cumhuriyeti’nin Gümrük Alanında İşbirliğine İlişkin Birlik Programı Olan ‘Gümrükler’e Katılımı Konusunda Anlaşma”nın 1 Ocak 2021 tarihinden geçerli olmak üzere onaylanmasına, 244 sayılı Kanunun 5 inci maddesi ile 9 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 2 nci ve 3 üncü maddeleri gereğince karar verilmiştir.

8 Mart 2023

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Birliği arasında, Türkiye Cumhuriyeti’nin gümrük alanında işbirliğine ilişkin Birlik programı olan “Gümrükler”e katılımı konusunda

ANLAŞMA

Bundan böyle “Taraflar” olarak anılacak olan
bir tarafta,

Dışişleri Bakanlığı AB Başkanlığı tarafından temsil edilen Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti
(bundan böyle “Türkiye” olarak anılacaktır)

ve

diğer tarafta,

Avrupa Birliği adına Avrupa Komisyonu (bundan böyle “Komisyon” olarak anılacaktır)

26 Şubat 2002 tarihinde Brüksel’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Topluluğu arasında Türkiye Cumhuriyeti’nin Topluluk Programlarına Katılmasının Genel İlkeleri Hakkında Çerçeve Anlaşma”da (bundan böyle “Çerçeve Anlaşma” olarak anılacaktır), Türkiye’nin her bir programa katılımı ile ilgili olarak, özellikle, ödenecek mali katkı da içeren özel hüküm ve koşulların Komisyon ve Türkiye’nin yetkili makamları arasında bir anlaşmayla belirlenmesi ÖNGÖRÜLDÜĞÜNDEN¹;

Gümrükler alanında işbirliğine ilişkin Gümrükler Programı (AB) 2021/444² sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü ile TESİS EDİLDİĞİNDEN;

Ortaklığın özel hükümlerinin ve koşullarının Birlik ile ortak ülke arasındaki uluslararası bir anlaşma ile belirlenmesi GEREKTİĞİNDEN;

(AB) 2021/444 sayılı Tüzük’ün 5. maddesinin birinci paragrafının (a) ve (b) bentleri uyarınca, katılım süreci devam eden ülkeler, aday ülkeler ve potansiyel adaylar ile Avrupa Komşuluk Politikası ülkeleri; ilgili çerçeve anlaşmalarda ve Ortaklık Konseyi kararlarında veya benzeri anlaşmalarda belirlenen, bu ülkelerin Birlik programlarına katılımına ilişkin genel ilkeler, genel hükümler ve koşullar ve Birlik ve bu ülkeler arasındaki anlaşmalarda belirlenen özel koşullar uyarınca KATILABİLECEĞİNDEN;

¹ ABRG L 61, 2.3.2002, s.29

² ABRG L 87, 15.03.2021, s.1-16

(AB) 2021/444 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü'nde belirtildiği şekliyle genel ilkelerin FARKINDA OLARAK;

Gümrükler Programı'nın, Birlik'in ve Üye Devletlerin mali ve ekonomik çıkarlarını korumak için bir bütün olarak hareket eden gümrük birliğini ve gümrük makamlarını destekleme, Birlik içerisinde emniyet ve güvenliği sağlama ve meşru iş faaliyetini kolaylaştırırken Birlik'i haksız ve yasa dışı ticaretten koruma amaçlarını TEYİT EDEREK;

AŞAĞIDAKİ HÜKÜMLER ÜZERİNDE ANLAŞMIŞTIR:

Madde 1

Ortaklığın kapsamı

Türkiye, 11 Mart 2021 tarih ve (AB) 2021/444 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü'nde atıfta bulunulan Gümrükler Programı'nın aşağıdaki bölümlerine ortak ülke olarak katılır ve katkıda bulunur:

- (a) faaliyetin niteliği veya içeriği göz önünde bulundurulduğunda Türkiye'nin katılımına uygun olduğu sürece, (AB) 2021/444 sayılı Tüzük'ün 7. maddesinin 3. paragrafının birinci alt paragrafının (a), (b), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen faaliyetler;
- (b) ilgili yasal gerekliliklerin mevcut olması koşuluyla, (AB) 2021/444 sayılı Tüzük'ün 7. maddesinin (3) paragrafının birinci alt paragrafının (c) bendi ile (4) ve (5) paragraflarında belirtilen BT kapasite oluşturma faaliyetlerine katılım. Faaliyetlere katılım, programın yönetim düzeyinde her iki tarafça mutabık kalınan bir tarihte başlar.

Madde 2

Gümrükler Programı'na katılıma ilişkin hüküm ve koşullar

1. Türkiye, Gümrükler Programı'nın faaliyetlerine; Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Topluluğu arasında imzalanan, Türkiye Cumhuriyeti'nin Topluluk programlarına katılımına ilişkin genel ilkeler hakkında Çerçeve Anlaşma'da belirtilen koşullar uyarınca ve bu Anlaşma'da, en güncel halleriyle işbu Anlaşma'nın 1. maddesinde atıfta bulunulan hukuki tasarruflarda ve ayrıca Gümrükler Programı'nın uygulanmasına ilişkin diğer kurallarda ortaya koyulan hüküm ve koşullar çerçevesinde katılır.
2. Bu maddenin 1. paragrafında atıfta bulunulan hüküm ve koşullarda aksi belirtilmedikçe, Türkiye'de yerleşik tüzel kişiler, Gümrükler Programı'nın faaliyetlerine, AB kısıtlayıcı tedbirlerine³ riayet etme gerekliliği de dâhil olmak üzere, Birlik'te yerleşik tüzel kişiler için geçerli olan koşullara eşdeğer koşullar altında katılabilir.

³ AB kısıtlayıcı tedbirleri, Avrupa Birliği Antlaşması'nın 29. maddesi veya Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma'nın 215. maddesi uyarınca kabul edilir.

3. Türkiye'nin temsilcileri, oy hakkı olmaksızın ve Türkiye'yi ilgilendiren hususlarla ilgili olmak üzere, Gümrükler Programı'nı tesis eden (AB) 2021/444 sayılı Tüzük'ün 17. maddesinde atıfta bulunulan komiteye gözlemci olarak katılma hakkına sahiptir.
4. Türkiye'nin temsilcileri ve uzmanlarının Gümrükler Programı'nı tesis eden (AB) 2021/444 sayılı Tüzük'ün 17. maddesinde atıfta bulunulan komitenin çalışmalarına veya Gümrükler Programı'nın uygulanmasına ilişkin diğer toplantılara gözlemci olarak katılırken yaptıkları seyahat ve iâşe masrafları, Avrupa Birliği Üye Devletleri temsilcileri için geçerli olan usuller uyarınca ve aynı temelde Komisyon tarafından karşılanır.
5. Türkiye kısmen ya da tamamen, bu Anlaşma uyarınca faaliyetlerin yerine getirilmesi amacıyla akdedilen hibe anlaşmaları ve/veya sözleşmelere göre finanse edilen, Türkiye'de satın alınan veya Türkiye'ye ithal edilen mal ve hizmetlerin gümrük vergileri, ithalat vergileri ve KDV dâhil olmak üzere, Türkiye'de uygulanabilir olan diğer mali mükellefiyetlerden muaf olmasını sağlamak amacıyla uygun olan tüm tedbirleri alır.
6. Talepler, sözleşmeler ve raporlar ve ayrıca Program'ın diğer idari yönleriyle ilgili usuller için İngilizce dili kullanılır.

Madde 3

Mali katkı

1. Türkiye'nin veya Türkiye'de yerleşik tüzel kişilerin Gümrükler Programı'na katılımı, Türkiye'nin Program'a ve Birlik'in genel bütçesi (bundan böyle "Birlik bütçesi" olarak anılacaktır) kapsamındaki ilgili yönetim, yürütme ve işletim masraflarına yönelik olarak mali katkıda bulunmasına bağlıdır. Türkiye'nin mali katkısına ilişkin kurallar I. Ek'te belirtilmiştir.
2. Mali katkı aşağıdakilerin toplamı şeklinde olacaktır:
  - (a) Operasyonel katkı ve
  - (b) Katılım ücreti.
3. Mali katkı, en geç Mayıs'ta olmak üzere, tek taksit halinde yıllık ödeme şeklinde gerçekleştirilir.
4. Operasyonel katkı Program'ın işletim ve destek harcamalarını karşılar ve Gümrükler Programı için kesin olarak kabul edilmiş olan Birlik bütçesine girilmiş tutarlara hem taahhüt hem de ödeme ödeneği olarak ilave niteliğindedir.
5. Operasyonel katkı, piyasa fiyatlarıyla Türkiye'nin Gayrisafi Yurt İçi Hasılasının (GSYH) piyasa fiyatlarıyla Birlik'in GSYH'sine oranı olarak tanımlanan bir katkı hesaplama anahtarına dayanır. Uygulanacak piyasa fiyatlarındaki GSYH'ler, yıllık ödemenin yapılacağı yıldan önceki yılda bütçe hesaplamaları için mevcut olan en güncel istatistiksel verilere dayanarak Komisyonun ilgili birimleri tarafından

belirlenir. İstisna olarak, 2021 için operasyonel katkı, piyasa fiyatlarıyla 2019 yılı GSYH'sine dayanır. Bu katkı hesaplama anahtarına dair ayarlamalar, I. Ekte belirtilmiştir.

6. Operasyonel katkı, uyarlanmış hâliyle katkı hesaplama anahtarının, geçerli olan yıl için Gümrükler Programı'nın finansmanına dair kesin olarak kabul edilmiş, Birlik bütçesine girilmiş taahhüt ödeneklerine uygulanmasıyla hesaplanır.
7. Katılım ücreti, (5) ve (6). paragraflar uyarınca hesaplanan ilk yıllık operasyonel katkının %4'ü oranındadır ve I. Ekte belirtildiği şekilde aşamalı olarak uygulanır. Katılım ücreti geriye dönük ayarlama ve düzeltmelere tabi değildir.
8. Birlik, Gümrükler Programı'na ilişkin olarak Birlik bütçe ve ibra makamlarına sunulan bütçe, muhasebe, performans ve değerlendirme bilgilerinde yer aldığı şekliyle, Türkiye'nin mali katılımıyla ilgili bilgileri Türkiye'ye sunar. Bu bilgiler, Birlik'in ve Türkiye'nin gizlilik ve veri koruma kurallarına gereken özen gösterilerek sağlanır ve Türkiye'nin II. Ek kapsamında almaya yetkili olduğu bilgilere hâlel getirmez.
9. Türkiye'nin tüm katkıları veya Birlik'ten yapılan ödemeler ve ödenecek veya alınacak tutarların hesaplaması avro cinsinden yapılır.

Madde 4

İzleme, Raporlama ve Değerlendirme

1. Türkiye'nin Gümrükler Programı'na katılımı, söz konusu programın izleme ve değerlendirmesi ile ilgili olarak Komisyonun, Avrupa Dolandırıcılıkla Mücadele Bürosu (OLAF) ve Avrupa Sayıştayının sorumluluklarına hâlel gelmeksiz, Komisyon ve Türkiye arasındaki ortaklık temeline dayanan bir şekilde sürekli olarak izlenir.
2. Bu Anlaşma kapsamında Birlik finansmanına ilişkin mali kontrol, geri alım ve diğer dolandırıcılıkla mücadele tedbirleri dâhil olmak üzere sağlam mali yönetime ilişkin kurallar II. Ekte yer alır.

Madde 5

Nihai hükümler

1. Bu Anlaşma, Tarafların Anlaşma'nın yürürlüğe girmesine yönelik iç usullerinin tamamlandığını birbirlerine bildirdikleri tarihte yürürlüğe girer.
2. Bu Anlaşma, 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren uygulanır. Bu Anlaşma, Gümrükler Programı'ndan finanse edilen bütün proje ve eylemlerin, Avrupa Birliği'nin mali çıkarlarını korumak için gerekli bütün eylemlerin ve Taraflar arasında yapılan bu Anlaşma'nın uygulanmasından kaynaklanan bütün mali yükümlülüklerin tamamlanması için gereken süre boyunca yürürlükte kalır.

3. I. Ekin II. başlığında açıklandığı şekilde Türkiye'nin ödemesi gereken mali katkının ödenmemesi durumunda, bu Anlaşma'nın uygulanması Avrupa Birliği tarafından askıya alınabilir.

Komisyon, resmî bir bildirim mektubuyla bu Anlaşma'nın uygulanmasının askıya alındığını Türkiye'ye bildirir ve askıya alma bu bildirim Türkiye tarafından teslim alınmasından 15 gün sonra geçerlilik kazanır.

Bu Anlaşma'nın uygulamasının askıya alınması halinde, Türkiye'de yerleşik tüzel kişiler, askıya alma durumu geçerlilik kazandığında devam etmekte olan proje çağrılarına başvuruda bulunamaz, hibe alamaz. Proje seçimi ve hibeye hak kazanma süreci, söz konusu süreçlerin nihai aşamasındaki hukuki taahhütlere⁴ girilmiş olduğu zaman tamamlanmış kabul edilir.

Askıya alma, askıya alma geçerlilik kazanmadan önce girilen hukuki taahhütleri etkilemez. Bu Anlaşma, söz konusu hukuki taahhütler açısından uygulanmaya devam eder.

Ödenmesi gereken mali katkı tutarının tamamı Komisyon tarafından alındığında, Avrupa Birliği Türkiye'ye derhal bildirimde bulunur. Askıya alma, bu bildirim üzerine derhal geçerli olmak üzere kaldırılır.

Askıya almanın kaldırıldığı tarihten itibaren Türkiye'deki tüzel kişiler, bu tarihten sonra başlatılan ve bu tarihten önce başlatıldığı halde başvuru süreleri halen tamamlanmamış proje çağrılarına başvurmaya ve hibe sözleşmesi imzalamaya yeniden hak kazanırlar.

4. Anlaşma'yı feshetme niyetini yazılı olarak bildirmek suretiyle Taraflardan biri, Anlaşma'yı herhangi bir zamanda feshedebilir.

Fesih, yazılı bildirim muhatabına ulaştığı tarihten itibaren üç takvim ayı sonra geçerlilik kazanır. Feshin geçerlilik kazandığı tarih, bu Anlaşma'nın amaçları bakımından da fesih tarihini teşkil eder.

5. Bu Anlaşma'nın (4) paragrafı uyarınca feshedilmesi halinde, Tarafların aşağıdaki hususlarda anlaşmaya vardığı kabul edilir:

- (a) Bu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesinden sonra ve bu Anlaşma feshedilmeden önce haklarında hukuki taahhütlere girilmiş olan projeler veya eylemler, bu Anlaşma'da belirtilen koşullar uyarınca tamamlanana kadar devam eder;
- (b) Bu Anlaşma'nın feshedildiği N yılına ait yıllık mali katkı, (3) madde uyarınca ödenir.
- (c) Bu Anlaşma'nın feshedildiği yılın ardından, Türkiye, Ortak İletişim Ağı'na/Ortak Sistemler Arayüzü'ne (CCN/CSI) ve uygulamalarına erişim sağlaması veya bunları işletmesi halinde, buna ilişkin masrafları, programa ortak olmayan herhangi bir ülke gibi, yıllık olarak öder.

Komisyon, CCN/CSI ve uygulamalarına erişim sağlanmasına ve bunların işletilmesine ilişkin masrafları, mümkün olan en kısa sürede ve en geç mali yılın ilk ödeme çağrısını yaparken Türkiye'ye iletir.

⁴ Birlik'in genel bütçesine uygulanan mali kurallar hakkında 18 Temmuz 2018 tarihli ve (AB, Euratom) 2018/1046 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü'nün 2(37) Maddesi, ABRG L 193, 30.7.2018, s. 1-222

Taraflar, bu Anlaşma'nın feshinin yol açtığı diğer sonuçları karşılıklı anlaşma yoluyla çözerler.

6. Bu Anlaşma'nın Ekleri bu Anlaşma'nın ayrılmaz bir parçasıdır.
7. Bu Anlaşma yalnızca Tarafların ortak rızası ile yazılı olarak değiştirilebilir. Değişikliklerin yürürlüğe girmesi, bu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi için geçerli olan aynı usuller ile gerçekleşir.

Bu Sözleşme, İngilizce olarak iki nüsha halinde düzenlenir.

Ankara'da 15/11/2022 tarihinde
imzalanmıştır.

Brüksel'de 8/11/2022 tarihinde
imzalanmıştır.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

AVRUPA BİRLİĞİ ADINA

Faruk KAYMAKCI

Büyükelçi
Dışişleri Bakan Yardımcısı ve
Avrupa Birliği Başkanı

Gerassimos THOMAS

Vergilendirme ve Gümrük Birliği Genel
Müdürü

EK I: Türkiye'nin Gümrükler Programı'na (2021-2027) mali katkısına ilişkin kurallar

EK II: Sağlam Mali Yönetim

**Türkiye Cumhuriyeti'nin Gümrükler Programı'na mali katkısına ilişkin kurallar
(2021-2027)**

I. TÜRKİYE'NİN MALİ KATKISININ HESAPLANMASI

- (1) Türkiye'nin Gümrükler Programı'na mali katkısı, Gümrükler Programı'nın yönetilmesi, yürütülmesi ve işletilmesi için ihtiyaç duyulan taahhütlerin tahsis edilmesi için her yıl Birlik bütçesinde ayrılan tutara orantılı olarak ve bu tutara ilaveten yıllık olarak belirlenir.
- (2) Bu Anlaşma'nın 3(7) maddesinde atıfta bulunulan katılım ücreti aşağıdaki şekilde aşamalı olarak belirlenir:
2021: %0,5;
2022: %1;
2023: %1,5;
2024: %2;
2025: %2,5;
2026: %3;
2027: %4.
- (3) Bu Anlaşma'nın 3(5) maddesi uyarınca, Türkiye'nin Gümrükler Programı'na katılımı için ödeyeceği operasyonel katkı ilgili mali yıllar için katkı hesaplama anahtarında bir ayarlama yapılarak hesaplanacaktır.

Katkı hesaplama anahtarında yapılacak ayarlama aşağıdaki şekildedir:

Ayarlanan Katkı Hesaplama Anahtarı = Katkı Hesaplama Anahtarı × Katsayı

Katkı hesaplama anahtarını ayarlamak amacıyla yukarıdaki hesaplama için kullanılan katsayı 2021 için 0,1 ve 2022 - 2027 dönemi için 0,2'dir.

II. TÜRKİYE'NİN MALİ KATKISININ ÖDENMESİ

- (1) Komisyon, mümkün olan en kısa sürede ve en geç mali yılın ilk ödeme çağrısını yaparken Türkiye'ye aşağıdaki bilgileri iletir:
  - (a) Türkiye'nin katılımını kapsayan bütçe kalemleri için söz konusu yıl için kesin olarak kabul edilen Birlik bütçesindeki taahhüt ödenekleri tutarları
  - (b) bu Anlaşma'nın 3(7) maddesinde atıfta bulunulan katılım ücretinin tutarı.

Komisyon, Taslak Bütçesine dayalı olarak, (a) ve (b) bentleri kapsamında, bir sonraki yıl için tahmini bilgiyi mümkün olan en kısa sürede ve en geç mali yılın 1 Eylül tarihine kadar sunar.

- (2) Komisyon, her mali yılın en geç Nisan ayında, Türkiye'ye bu Anlaşma kapsamındaki katkısına karşılık gelen tutarda bir ödeme çağrısında bulunur.

Her ödeme çağrısı, ödeme çağrısının gönderilmesinden itibaren en geç 60 gün içinde Türkiye'nin katkısının yıllık tutarının ödenmesini öngörür.

Bu Anlaşma'nın uygulanmasının ilk yılı için Komisyon, bu Anlaşma'nın imzalanmasından itibaren 60 gün içinde tek bir ödeme çağrısı gönderir.

- (3) 2. paragrafa istisna olarak, 2021 yılına ilişkin mali katkı, aşağıdaki ödeme planıyla birden fazla ödeme çağrısına ayrılacak olan taksitlere bölünür:

- 2021'e ilişkin mali katkının %50'si 2022'de ödenir;

- 2021'e ilişkin mali katkının %50'si 2023'te ödenir.

İlgili tutarlar, ilgili yılın ödeme çağrısına dâhil edilir.

- (4) Türkiye, bu Anlaşma kapsamındaki mali katkısını bu Ekin II. başlığı uyarınca öder. Türkiye'nin son ödeme tarihine kadar ödeme yapmaması durumunda, Komisyon resmî bir hatırlatma mektubu gönderir.

Mali katkının ödenmesindeki herhangi bir gecikme, Türkiye'nin vade tarihinden itibaren ödenmemiş tutar üzerinden gecikme faizi ödemesine neden olur.

Vadesinde yapılmayan ödemeler için uygulanacak faiz oranı; vade tarihinin içinde bulunduğu ayın ilk takvim gününde yürürlükte olan ve Avrupa Birliği Resmî Gazetesi C serisinde yayımlanan, Avrupa Merkez Bankası tarafından Bankanın ana yeniden finansman işlemleri için uygulanan oranın yüzde üç buçuk puan artırılmasıyla tespit edilir.

Katkının ödemesinde, Gümrükler Programı'nın uygulanmasını ve yönetilmesini belirgin bir şekilde tehlikeye sokabilecek gecikmenin olması durumunda, resmî bir hatırlatma mektubunun ardından 20 iş günü içinde ödemenin yapılmaması hâlinde, Birlik'in, Türkiye'nin seçilmiş olduğu dolaylı eylemlerin uygulanmasına ilişkin hâlihazırda akdedilmiş hibe anlaşmaları ve/veya sözleşmeler kapsamındaki yükümlülüklerine hâle gelmeksizin, Türkiye'nin Gümrükler Programı'na katılımı Komisyon tarafından askıya alınır.

Sağlam Mali Yönetim

Mali çıkarların korunması ve fonların geri alınması

Madde 1

İnceleme ve denetimler

1. Avrupa Birliği, bir veya daha fazla Birlik kurum veya organının geçerli tasarruflarına uygun olarak ve ilgili anlaşmalarda ve/veya sözleşmelerde belirtildiği şekilde, Avrupa Birliği fonlarından yararlanan ve Türkiye'de ikamet eden herhangi bir gerçek kişi veya Türkiye'de yerleşik herhangi bir tüzel kişinin, ayrıca Birlik fonlarının uygulanmasına müdahil ve Türkiye'de ikamet eden veya yerleşik herhangi bir üçüncü kişinin tesislerinde teknik, bilimsel, mali veya diğer türde inceleme ve denetimler yapma hakkına sahiptir. Bu tür inceleme ve denetimler, Avrupa Birliği kurum ve organlarının, özellikle Avrupa Komisyonu ve Avrupa Sayıştayının temsilcileri veya Avrupa Komisyonu tarafından yetkilendirilen diğer kişiler tarafından gerçekleştirilebilir.

2. Avrupa Birliği kurum ve organlarının, özellikle Avrupa Komisyonu ve Avrupa Sayıştayının temsilcileri ve Avrupa Komisyonu tarafından yetkilendirilen diğer kişiler, söz konusu denetimleri yerine getirmek için, denetlenen gerçek veya tüzel kişi veya denetlenen üçüncü kişilerin elinde bulunan tüm belgelerin veya herhangi bir veri ortamı içeriğinin fiziksel/elektronik nüshasını ve bu içeriklerin belirli kısımlarını alma hakkı da dâhil olmak üzere, tüm saha, çalışma ve belgelere (elektronik ve basılı hâllerine) ve gerekli tüm bilgilere uygun şekilde erişim hakkına sahiptir.

3. Türkiye, 2. paragrafta atıfta bulunulan temsilci ve diğer kişilerin bu maddede atıfta bulunulan görevlerinin ifası sebebiyle Türkiye'ye giriş hakkını ve tesislere erişimini önlemez veya karşısına özel bir engel çıkarmaz.

4. İnceleme ve denetimler; bu Anlaşma'nın uygulamasının 5(3) maddesi uyarınca askıya alınması veya bu Anlaşma'nın feshinden sonra da; bir veya daha fazla Avrupa Birliği kurumu veya organının geçerli tasarrufları ve bu Anlaşma'nın 5(3) maddesi uyarınca bu Anlaşma'nın uygulamasının askıya alındığı veya feshinin geçerlilik kazandığı tarihten önce Avrupa Birliği'nin, Avrupa Birliği bütçesinin uygulanmasına ilişkin girmiş olduğu herhangi bir hukuki

taahhüt ile bağlantılı olarak ilgili anlaşma ve/veya sözleşmelerde öngörüldüğü üzere gerçekleştirilebilir.

Madde 2

Usulsüzlükler, dolandırıcılık ve Birlik'in mali çıkarlarını etkileyen ve ceza gerektiren diğer suçlarla mücadele

1. Avrupa Komisyonu ve Avrupa Dolandırıcılıkla Mücadele Bürosu (OLAF), (bu Anlaşma'da tanımlanan faaliyetlerle ilgili olarak) Türkiye topraklarında yerinde inceleme ve teftişler de dâhil olmak üzere idari soruşturmalar yürütmeye yetkilidir. Bu soruşturmalar, bir veya daha fazla Birlik kurumunun geçerli tasarrufunda belirlenen hüküm ve koşullara uygun olarak yürütülür.

2. Yetkili Türk makamları, Birlik'in mali çıkarlarını etkileyen bir usulsüzlük, dolandırıcılık veya diğer yasa dışı faaliyetlerle ilgili olarak fark edilen herhangi bir durum veya şüpheyi makul bir süre içinde Avrupa Komisyonu veya OLAF'a bildirir.

3. Türkiye'de ikamet eden veya yerleşik ve Birlik fonlarından yararlanan herhangi bir gerçek veya tüzel kişinin ve Türkiye'de ikamet eden veya yerleşik ve Birlik fonlarının uygulanmasında yer alan üçüncü kişilerin tesislerinde yerinde inceleme ve teftişler yürütülebilir.

4. Yerinde inceleme ve teftişler, Avrupa Komisyonu veya OLAF tarafından, Türk Hükûmeti tarafından atanan Türkiye'nin yetkili makamları ile yakın işbirliği içinde hazırlanır ve yürütülür. Belirlenen yetkili makama yardım sağlayabilmesi için inceleme ve teftişlerin hedefi, amacı ve yasal dayanağı makul bir süre öncesinde bildirilir. Bu amaçla, yerinde inceleme ve teftişlere Türkiye'nin yetkili makamlarının görevlileri katılabilir.

5. Türk makamlarının talebi üzerine, yerinde inceleme ve teftişler Avrupa Komisyonu veya OLAF ile ortaklaşa yürütülebilir.

6. Komisyon temsilcileri ve OLAF çalışanları, yerinde inceleme ve denetimlerin gerektiği gibi yürütülmesi için ihtiyaç duyulan, ilgili işlemlere ilişkin, bilgisayar verileri de dâhil olmak üzere,

tüm bilgi ve belgelere erişim hakkına sahiptir. Bu kişiler, bilhassa, ilgili belgelerin nüshalarını alabilirler.

7. Kişi, kuruluş veya üçüncü kişilerin yerinde inceleme veya teftişe karşı çıkması durumunda, Türk makamları, ulusal kural ve düzenlemeler uyarınca hareket ederek, Avrupa Komisyonu veya OLAF'ın, yerinde inceleme veya teftiş görevlerini yerine getirmesine yardımcı olur. Bu yardım, özellikle delilleri güvence altına almak için, ulusal hukuk uyarınca uygun ihtiyati tedbirlerin alınmasını içerir.

8. Avrupa Komisyonu veya OLAF, söz konusu inceleme ve teftişlerin sonucunu Türk makamlarına bildirir. Özellikle, Avrupa Komisyonu veya OLAF, yerinde inceleme veya teftiş sırasında fark edilen bir usulsüzlükle ilgili herhangi bir durum veya şüpheyi mümkün olan en kısa sürede Türkiye'nin yetkili makamlarına bildirir.

9. Avrupa Komisyonu, Türk Ceza Kanunu'nun uygulanmasına hâlel gelmeksizin, Avrupa Birliği mevzuatı uyarınca bir program veya faaliyetin uygulanmasına katılan Türkiye'deki tüzel veya gerçek kişilere idari tedbirler ve cezalar uygulayabilir.

10. Bu maddenin gerektiği gibi uygulanması amaçları doğrultusunda, Avrupa Komisyonu veya OLAF ve Türkiye'nin yetkili makamları düzenli olarak bilgi değişiminde bulunur ve bu Anlaşma'nın taraflarından birinin talebi üzerine birbirleriyle işiştare eder.

11. OLAF ile etkin işbirliği ve bilgi değişimini kolaylaştırmak amacıyla, Türkiye bir irtibat noktası belirler (ve diğer Tarafa en kısa sürede bildirir.)

12. Avrupa Komisyonu veya OLAF ile Türkiye'nin yetkili makamları arasındaki bilgi değişimi, gizlilik gereklilikleri dikkate alınarak gerçekleştirilir. Bilgi değişimine dâhil olan kişisel veriler, geçerli kurallara uygun olarak korunur.

13. Türk makamları, Avrupa Birliği'nin mali çıkarlarını etkileyen suçların faillerine ve suç ortaklarına yönelik olarak, geçerli mevzuat uyarınca soruşturma, kovuşturma ve yargılama görevini yerine getirmesine imkân tanımak için Avrupa Savcılığı Ofisi ile işbirliği yapar.

Madde 3

Fonların geri alınması ve icra

1. Gümrükler Programı'ndan kaynaklanan herhangi bir iddiaya ilişkin olarak Avrupa Komisyonu tarafından alınan ve Devletler dışındaki tüzel veya gerçek kişilere parasal yükümlülük getiren kararlar Türkiye'de icra edilebilir niteliktedir. İcra kararı, Türk Hükûmetinin bu amaçla belirleyeceği yetkili ulusal makam tarafından kararın gerçekliğinin doğrulanması dışında başka bir formalite olmaksızın karara eklenir. Türk Hükûmeti belirlediği yetkili ulusal makamı, Komisyon ve Avrupa Birliği Adalet Divanına bildirir. Avrupa Komisyonu, II. Ekin 4. maddesi uyarınca bu tür icra edilebilir kararları, Türkiye'de ikamet eden kişilere ve yerleşik tüzel kişilere doğrudan tebliğe yetkilidir. Bu kararların icrası, Türk hukuku ve usul kuralları uyarınca yapılır.

2. Avrupa Birliği Adalet Divanının; Birlik programları, faaliyetleri, eylemleri veya projelerine ilişkin bir sözleşme veya anlaşmada yer alan bir tahkim maddesinin uygulanmasına ilişkin hüküm ve kararları Türkiye'de, Avrupa Komisyonunun (1) paragrafta atıfta bulunulan kararlarıyla aynı şekilde icra edilebilir niteliktedir.

3. Avrupa Birliği Adalet Divanı, Komisyonun, 1. paragrafta atıfta bulunulan kararının hukuka uygunluğunu gözden geçirme ve bu kararın icrasını askıya alma yetkisine sahiptir. Ancak, kararın icrasının usulsüz bir şekilde yürütüldüğüne ilişkin şikâyetler konusunda Türk Mahkemeleri yetkilidir.

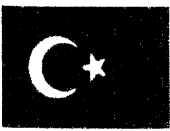
Madde 4

İletişim ve bilgi değişimi

Gümrükler Programı'nın uygulanmasında veya idaresinde yer alan Avrupa Birliği kurumları ve organları; elektronik değişim sistemleriyle de olmak üzere, Birlik fonlarından yararlanan ve Türkiye'de ikamet eden herhangi bir gerçek kişi veya Türkiye'de yerleşik herhangi bir tüzel kişi ve Birlik fonlarının uygulanmasında yer alan ve Türkiye'de ikamet eden veya yerleşik herhangi bir üçüncü kişiyle doğrudan iletişim kurma yetkisine sahiptir. Bu kişi, kuruluş ve üçüncü kişiler,

Birlik programı için geçerli Avrupa Birliği mevzuatı ve bu programı uygulamak için akdedilmiş sözleşme veya anlaşmalar temelinde sunmaları gereken tüm ilgili bilgi ve belgeleri Avrupa Birliği kurum ve organlarına doğrudan sunabilirler.

AGREEMENT

between the Republic of Türkiye and the European Union on the participation of the Republic of Türkiye in ‘Customs’, the Union programme for cooperation in the field of customs

The Government of the Republic of Türkiye (hereinafter referred to as ‘Türkiye’), represented by the Ministry of Foreign Affairs, Directorate for EU Affairs,

on the one part,

and

the European Commission (hereinafter referred to as ‘the Commission’) on behalf of the European Union,

on the other part,

hereinafter referred to as ‘the Parties’

WHEREAS the “Framework Agreement between the Republic of Turkey and the European Community on the general principles for the participation of Turkey in Community Programmes” signed in Brussels on 26 February 2002 (hereinafter referred as the “Framework Agreement”) stipulates that the specific terms and conditions regarding the participation of Türkiye in each particular programme, in particular the financial contribution payable, are to be determined by agreement between the Commission, and the competent authorities of Türkiye¹;

WHEREAS the Customs Programme for cooperation in the field of customs was established by Regulation (EU) 2021/444² of the European Parliament and of the Council;

WHEREAS the specific terms and conditions of the association should be determined by an international agreement between the Union and the associated country;

WHEREAS pursuant to Article 5 points (a) and (b) of the first subparagraph of Regulation (EU) 2021/444, acceding countries, candidate countries and potential candidates and European Neighbourhood Policy countries may participate in accordance with the general principles and general terms and conditions for the participation of those countries in Union programmes established in the respective framework agreements and Association Council decisions, or in similar agreements, and in accordance with the specific conditions laid down in agreements between the Union and those countries;

---

¹ OJ L 61, 2.3.2002, p.29

² OJ L 87, 15.3.2021, p.1-16

RECOGNISING the general principles as set out in Regulation (EU) 2021/444 of the European Parliament and of the Council;

ACKNOWLEDGING the objectives of the Customs Programme to support the customs union and customs authorities working together and acting as one to protect the financial and economic interests of the Union and its Member States, to ensure security and safety within the Union and to protect the Union from unfair and illegal trade, while facilitating legitimate business activity;

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Article 1

Scope of the association

Türkiye shall participate as associated country and contribute to the following parts of the Customs programme, referred to in Regulation (EU) 2021/444 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2021:

- (a) the activities specified in point (a), (b), (d), and (e) of the first subparagraph of paragraph (3) of Article 7 of the Regulation (EU) 2021/444, unless, considering the nature or content of the activity, the participation of Türkiye is not appropriate;
- (b) provided that the relevant legal requirements are in place, participation in the IT capacity building activities as specified in point (c), of the first subparagraph of paragraph (3), and paragraphs (4) and (5) of Article 7 of Regulation (EU) 2021/444. The participation in the activities shall begin on a date agreed by both parties at the programme management level.

Article 2

Terms and conditions with respect to participation in the Customs programme

1. Türkiye shall participate in the activities of the Customs programme in accordance with the conditions laid down in the Framework Agreement between the European Community and the Republic of Türkiye on the general principles for the participation of the Republic of Türkiye in Community programmes, and under the terms and conditions set forth in this Agreement, in the legal acts referred to in Article 1 of this Agreement, as well as in any other rules pertaining to the implementation of the Customs Programme, in their most up to date versions.
2. Unless otherwise provided for in the terms and conditions referred to in paragraph 1 of this Article, legal entities established in Türkiye may participate in actions of the Customs programme under conditions equivalent to those applicable to legal entities established in the Union, including respect for EU restrictive measures³.

3. Representatives of Türkiye shall have the right to participate as observers in the committee referred to in Article 17 of the Regulation (EU) 2021/444 establishing the Customs programme, without voting rights and for points which concern Türkiye .
4. Travel costs and subsistence expenses incurred by representatives and experts of Türkiye when taking part as observers in the work of the committee referred to in Article 17 of the Regulation (EU) 2021/444 establishing the Customs programme or in other meetings related to the implementation of the Customs programme, shall be reimbursed by the Commission on the same basis and in accordance with the procedures in force for representatives of the Member States of the European Union.
5. Türkiye shall take all necessary measures, as appropriate, to ensure that goods and services, purchased in Türkiye or imported into Türkiye, which are partially or entirely financed pursuant to the grant agreements and/or contracts concluded for the realisation of the activities in accordance with this Agreement, are exempted from customs duties, import duties and other fiscal charges, including the VAT, that are applicable in Türkiye.
6. English shall be used for the procedures related to requests, contracts and reports, as well as for other administrative aspects of the Programme.

Article 3

Financial contribution

1. Participation of Türkiye or Turkish legal entities in the Customs programme shall be subject to Türkiye contributing financially to the Programme and the related management, execution and operation costs under the general budget of the Union (hereinafter referred to as the 'Union budget'). The rules governing the financial contribution of Türkiye are set out in Annex I.
  2. The financial contribution shall take the form of the sum of:
    - (a) an operational contribution; and
    - (b) a participation fee.
  3. The financial contribution shall take the form of an annual payment made in one instalment, and shall be due at the latest in May.
  4. The operational contribution shall cover operational and support expenditure of the Programme and be additional both in commitment and payment appropriations to the amounts entered in the Union budget definitively adopted for the Customs programme.
  5. The operational contribution shall be based on a contribution key defined as the ratio of the Gross Domestic Product (GDP) of Türkiye at market prices to the GDP of the Union at market prices. The GDPs at market prices to be applied shall be determined by the dedicated Commission services based on the most recent statistical data
-

available for budget calculations in the year prior to the year in which the annual payment is due. By derogation, for 2021, the operational contribution shall be based on the GDP of year 2019 at market prices. Adjustments to this contribution key are laid down in Annex I.

6. The operational contribution shall be calculated applying the contribution key, as adjusted, to the commitment appropriations entered in the Union budget definitively adopted for the applicable year for financing the Customs programme.
7. The participation fee shall be 4% of the annual initial operational contribution as calculated in accordance with paragraphs (5) and (6) and shall be phased in as set out in Annex I. The participation fee shall not be subject to retrospective adjustments or corrections.
8. The Union shall provide Türkiye with information in relation to its financial participation as included in the budgetary, accounting, performance and evaluation related information provided to the Union budgetary and discharge authorities concerning the Customs programme. That information shall be provided having due regard to the Union's and Türkiye's confidentiality and data protection rules and shall be without prejudice to the information which Türkiye is entitled to receive under Annex II.
9. All contributions of Türkiye or payments from the Union, and the calculation of amounts due or to be received shall be made in euro.

Article 4

Monitoring, Reporting and Evaluation

1. Without prejudice to the responsibilities of the Commission, the European Anti-Fraud Office (OLAF) and the European Court of Auditors in relation to the monitoring and evaluation of the Customs programme, the participation of Türkiye in the Customs programme shall be continuously monitored on a partnership basis involving the Commission and Türkiye.
2. The rules concerning sound financial management, including the financial control, recovery and other anti-fraud measures in relation to Union funding under this Agreement are laid down in Annex II.

Article 5

Final provisions

1. This Agreement shall enter into force on the date when the Parties have notified each other of the completion of their internal procedures for that purpose.
2. This Agreement shall apply from 1 January 2021. It shall remain in force for as long as necessary for all the projects and actions financed from the Customs programme, all the actions necessary to protect the financial interests of the European Union and all the financial obligations stemming from the implementation of this Agreement between the Parties to be completed.

3. The application of this Agreement may be suspended by the European Union in case of non-payment of the financial contribution due by Türkiye as described in point II of Annex I.

Suspension of application of this Agreement shall be notified by the Commission to the Türkiye by a formal letter of notification, which shall take effect 15 days following the receipt of this notification by Türkiye.

In case the application of this Agreement is suspended, legal entities established in Türkiye shall not be eligible to participate in award procedures not yet completed when the suspension takes effect. An award procedure shall be considered completed when legal commitments⁴ have been entered into as a result of that procedure.

The suspension does not affect the legal commitments entered into before the suspension took effect. This Agreement shall continue to apply to such legal commitments.

The European Union shall immediately notify Türkiye once the entire amount of the financial contribution due has been received by the Commission. The suspension shall be lifted with an immediate effect upon this notification.

As of the date when the suspension is lifted, legal entities of Türkiye shall be again eligible in award procedures launched after this date and in award procedures launched before this date, for which the deadlines for submission of applications has not expired.

4. Either Party may terminate the Agreement at any time by a written notice informing of the intent to terminate it.

The termination shall take effect three calendar months after the date at which the written notice reaches its addressee. The date on which the termination takes effect shall constitute the termination date for the purposes of this Agreement.

5. Where this Agreement is terminated in accordance with paragraph (4), the Parties agree that:

- (a) projects or actions in respect of which legal commitments have been entered into after the entry into force of this Agreement, and before this Agreement is terminated shall continue until their completions under the conditions laid down in this Agreement;
- (b) the annual financial contribution of the year N during which this Agreement is terminated shall be paid in accordance with Article (3).
- (c) following the year during which this Agreement is terminated, Türkiye, in case of accessing or operating the Common Communication Network/Common Systems Interface (CCN/CSI) and its applications, shall pay on annual basis the costs of it, as any non-associated country to the programme.

The Commission shall communicate to Türkiye the costs for accessing and operating CCN/CSI and its applications as soon as possible and at the latest when issuing the first call for funds of the financial year.

---

⁴ Art. 2(37) of Regulation (EU, Euratom) 2018/1046 of the European Parliament and of the Council of 18 July 2018 on the financial rules applicable to the general budget of the Union, OJ L 193, 30.7.2018, p. 1-222

The Parties shall settle by common consent any other consequences of termination of this Agreement.

6. The Annexes to this Agreement form an integral part of this Agreement.
7. This Agreement may only be amended in writing by common consent of the Parties. The entry into force of the amendments will follow the same procedure as that applicable for the entry into force of this Agreement.

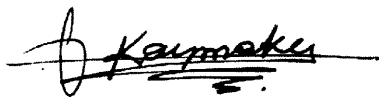
This Agreement shall be drawn up in duplicate in English.

Done at Ankara, on 15/11/2022

Done at Brussels, on 2/11/2022

**FOR THE GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF TÜRKİYE**

FOR THE EUROPEAN UNION

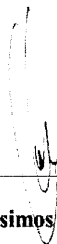

Faruk KAYMAKCI

Ambassador

Director for EU Affairs and

Deputy Minister of Foreign Affairs

Gerassimos THOMAS

Director General for Taxation and Customs
Union

ANNEX I: Rules governing the financial contribution of Türkiye to the Customs programme (2021-2027)

ANNEX II: Sound Financial Management

Annex I

Rules governing the financial contribution of Türkiye to the Customs programme (2021-2027)

I. CALCULATION OF TÜRKİYE 'S FINANCIAL CONTRIBUTION

- (1) The financial contribution of Türkiye to the Customs programme shall be established on a yearly basis in proportion to, and in addition to, the amount available each year in the Union budget for commitment appropriations needed for the management, execution and operation of the Customs programme.
- (2) The participation fee referred to in Article 3(7) of this Agreement shall be phased in as follows:
2021: 0,5%;
2022: 1%;
2023: 1,5%;
2024: 2%;
2025: 2,5%;
2026: 3%;
2027: 4%.
- (3) In accordance with Article 3(5) of this Agreement, the operational contribution to be paid by Türkiye for its participation in the Customs programme will be calculated for the respective financial years by applying an adjustment to the contribution key.

The adjustment to the contribution key shall be:

$\text{Contribution Key Adjusted} = \text{Contribution Key} \times \text{Coefficient}$

The coefficient used for the above calculation to adjust the contribution key shall be 0,1 for 2021 and 0,2 for 2022-2027.

II. PAYMENT OF TÜRKİYE 'S FINANCIAL CONTRIBUTION

- (1) The Commission shall communicate to Türkiye, as soon as possible and at the latest when issuing the first call for funds of the financial year, the following information:
  - (a) the amounts in commitment appropriations in the Union budget definitively adopted for the year in question for the budget lines covering participation of Türkiye
  - (b) the amount of the participation fee referred to in Article 3(7) of this Agreement.

On the basis of its Draft Budget, the Commission shall provide an estimate of information for the following year under points (a) and (b) as soon as possible, and, at the latest, by 1 September of the financial year.

- (2) The Commission shall issue, at the latest in April of each financial year, a call for funds to Türkiye corresponding to its contribution under this Agreement.

Each call for funds shall provide for the payment of the annual amount of Türkiye's contribution not later than 60 days after the call for funds is issued.

For the first year of implementation of this Agreement, the Commission shall issue a single call for funds, within 60 days of the signature of this Agreement.

- (3) By derogation from paragraph 2, the financial contribution for 2021 shall be split in instalments to be divided over multiple calls for funds with the following payment schedule:

- 50% of the financial contribution for 2021 to be paid in 2022;

- 50% of the financial contribution for 2021 to be paid in 2023.

The corresponding amounts shall be included in the call for funds of the respective year.

- (4) Türkiye shall pay its financial contribution under this Agreement in accordance with point (II) of this Annex. In the absence of payment by Türkiye by the due date, the Commission shall send a formal letter of reminder.

Any delay in the payment of the financial contribution shall give rise to the payment of default interest by Türkiye on the outstanding amount from the due date.

The interest rate for amounts receivable not paid on the due date shall be the rate applied by the European Central Bank to its principal refinancing operations, as published in the C series of *the Official Journal of the European Union*, in force on the first calendar day of the month in which the due date falls, increased by three and half percentage points.

In case the delay in the payment of the contribution is such that it may significantly jeopardise the implementation and management of the Customs programme, participation of Türkiye in the Customs programme will be suspended by the Commission following the absence of payment 20 working days after a formal letter of reminder, without prejudice to the Union's obligations according to grant agreements and/or contracts already concluded pertaining to the implementation of the indirect actions for which Türkiye was selected.

Sound Financial Management

Protection of financial interests and recovery

Article 1

Reviews and audits

1. The European Union shall have the right to conduct, in accordance with the applicable acts of one or more Union institutions or bodies and as provided in relevant agreements and/or contracts, technical, scientific, financial, or other types of reviews and audits on the premises of any natural person residing in or any legal entity established in Türkiye and receiving European Union funding, as well as any third party involved in the implementation of Union funds residing or established in Türkiye . Such review and audits may be carried out by the agents of the institutions and bodies of the European Union, in particular of the European Commission and the European Court of Auditors, or by other persons mandated by the European Commission.

2. The agents of the institutions and bodies of the European Union, in particular of the European Commission and the European Court of Auditors, and the other persons mandated by the European Commission, shall have appropriate access to sites, works and documents (both in electronic and paper versions) and to all the information required in order to carry out such audits, including the right of obtaining a physical/electronic copy of, and extracts from, any document or the contents of any data medium held by the audited natural or legal person or by the audited third party.

3. Türkiye shall not prevent or raise any particular obstacle to the right of entrance in Türkiye and to the access to the premises of the agents and other persons referred to in paragraph 2 on the grounds of the exercise of their duties referred to in this Article.

4. The reviews and audits may be carried out, also after the suspension of application of this Agreement pursuant to its Article 5(3), or its termination, on the terms laid down in the applicable acts of one or more European Union institutions or bodies and as provided in relevant agreements and/or contracts in relation to any legal commitment implementing the European Union budget entered into by the European Union before the date on which the

suspension of application of this Agreement pursuant to its Article 5(3), or termination of this Agreement takes effect.

Article 2

Fight against irregularities, fraud and other criminal offences affecting the financial interests of the Union

1. The European Commission and the European Anti-Fraud Office (OLAF) shall be authorised to carry out administrative investigations, including on-the-spot checks and inspections, on the territory of Türkiye (related to the activities defined in this Agreement). These investigations shall be carried out in accordance with the terms and conditions established by applicable acts of one or more Union institutions.

2. The competent Turkish authorities shall inform the European Commission or OLAF within reasonable time of any fact or suspicion which has come to their notice relating to an irregularity, fraud or other illegal activity affecting the financial interests of the Union.

3. On-the-spot checks and inspections may be carried out on the premises of any natural person residing in or legal entity established in Türkiye and receiving Union funds, as well as of any third party involved in the implementation of Union funds residing or established in Türkiye.

4. On-the-spot checks and inspections shall be prepared and conducted by the European Commission or OLAF in close collaboration with Türkiye's competent authorities designated by the Türkiye government. The designated authority shall be notified a reasonable time in advance of the object, purpose and legal basis of the checks and inspections, so that it can provide assistance. To that end, the officials of the Türkiye's competent authorities may participate in the on-the-spot checks and inspections.

5. Upon request by the Türkiye's authorities, the on-the-spot checks and inspections may be carried out jointly with the European Commission or OLAF.

6. Commission agents and OLAF staff shall have access to all the information and documentation, including computer data, on the operations concerned, which are required for

the proper conduct of the on-the-spot checks and inspections. They may, in particular, copy relevant documents.

7. Where the person, entity or another third party resists an on-the-spot check or inspection, Türkiye's authorities, acting in accordance with national rules and regulations, shall assist the European Commission or OLAF, to allow them to fulfil their duty in carrying out an on-the-spot check or inspection. This assistance shall include taking the appropriate precautionary measures under national law, in particular in order to safeguard evidence.

8. The European Commission or OLAF shall inform Türkiye's authorities of the result of such checks and inspections. In particular, the European Commission or OLAF shall report as soon as possible to Türkiye's competent authorities any fact or suspicion relating to an irregularity, which has come to their notice in the course of the on-the-spot check or inspection.

9. Without prejudice to application of Türkiye's criminal law, the European Commission may impose administrative measures and penalties on legal or natural persons of Türkiye participating in the implementation of a programme or activity in accordance with European Union legislation.

10. For the purposes of proper implementation of this Article, the European Commission or OLAF and Türkiye's competent authorities shall regularly exchange information and, at the request of one of the parties to this Agreement, consult each other.

11. In order to facilitate effective cooperation and exchange of information with OLAF, Türkiye shall designate a contact point (and shall notify the other Party as soon as possible).

12. Information exchanged between the European Commission or OLAF and the Türkiye's competent authorities shall take place having due regard to the confidentiality requirements. Personal data included in the exchange of information shall be protected in accordance with applicable rules.

13. Türkiye's authorities shall cooperate with the European Public Prosecutor's Office to allow it to fulfil its duty to investigate, prosecute and bring to judgment the perpetrators of,

and accomplices to, criminal offences affecting the financial interests of the European Union in accordance with the applicable legislation.

Article 3

Recovery and enforcement

1. Decisions adopted by the European Commission imposing a pecuniary obligation on legal or natural persons other than States in relation to any claims stemming from the Customs programme shall be enforceable in Türkiye . The order for enforcement shall be appended to the decision, without any other formality than a verification of the authenticity of the decision by the national authority designated for this purpose by the government of Türkiye. The Government of Türkiye shall make known its designated national authority to the Commission and the Court of Justice of the European Union. In accordance with Article 4 of Annex II, the European Commission shall be entitled to notify such enforceable decisions directly to persons residing and legal entities established in Türkiye. Enforcement shall take place in accordance with Türkiye law and rules of procedure.

2. Judgments and orders of the Court of Justice of the European Union delivered in application of an arbitration clause contained in a contract or agreement in relation to Union programmes, activities, actions or projects shall be enforceable in Türkiye in the same manner as European Commission decisions referred to in paragraph (1).

3. The Court of Justice of the European Union shall have jurisdiction to review the legality of the decision of the Commission referred to in paragraph 1 and to suspend its enforcement. However, the Courts of Türkiye shall have jurisdiction over complaints that enforcement is being carried out in an irregular manner.

Article 4

Communication and exchange of information

The European Union institutions and bodies involved in the implementation of Customs programme, or in controls over that programme, shall be entitled to communicate directly, including through electronic exchange systems, with any natural person residing in or legal

entity established in Türkiye and receiving Union funds, as well as any third party involved in the implementation of Union funds residing or established in Türkiye. Such persons, entities and parties may submit directly to the European Union institutions and bodies all relevant information and documentation, which they are required to submit on the basis of the European Union legislation applicable to the Union programme and of the contracts or agreements concluded to implement that programme.